

УТВЪРЖДАВАМ: .....

 Валентин Узунов/
Директор на ОУ „Васил Левски“
с. Тихомир

МЕХАНИЗЪМ

ЗА

ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА УЧИЛИЩНИЯ ТОРМОЗ МЕЖДУ УЧЕНИЦИТЕ

учебна 2017/2018 година

Приет на заседание на Общото събрание с Протокол № 01 / 27.09. 2017 г. и е утвърден със

Заповед № РД 07-20 / 28.09.2017 г.

I. Същност на понятието тормоз

Тормозът е форма на насилие, която се определя като сбор от *съзнателни негативни постъпки, които са дълготрайни, насочени към един и същ ученик от страна на един ученик или група*. Насилието между деца в училище обхваща широк спектър от прояви. То е явление със сериозни измерения и оставя дълготрайни последици върху психичното здраве и поведението, както на децата, които търпят насилие, така и на онези, които го извършват.

Ключови в разбирането за тормоза са следните характеристики на това поведение:

- Злонамерена проява, която има за цел да нарани или унижи дете;
- Извършва се от позиция на силата, като едната страна използва доминиращата си позиция, за да нарани другата физически или психически, да я унизи или изолира от социалния живот;

- Повтаря се многократно във времето, а не е еднократен и изолиран акт на агресия.

Физически тормоз - блъскане, щипане, разрушаване, удряне, нанасяне на болка, спъване, затваряне в някое помещение;

Вербален тормоз - подмятания, подигравки, унижение, заплахи, обиди;

Психичен тормоз - подмятане, подиграване, закачане, омаловажаване, заплахи, изнудване, повреждане на имущество, кражба и хвърляне на вещи, заплашителни погледи, неприятелско следене;

Социален тормоз - избягване, игнориране, изключване от дейността, одумване и разпространение на зловни слухове, натиск върху другите да не влизат в приятелски отношения с децата, обект на тормоз, изолиране.

Тормозът може да бъде реален или виртуален. Тук спада разпространяването на:

- обидни, заплашителни и подигравателни текстови съобщения по мобилен телефон, електронна поща, Skype или Facebook;

- разпространяване на материали, които уронват достойнството на детето или го унижават;

- снимането на детето с мобилен телефон и свободното разпространяване на снимки или видео в интернет или други канали без негово съгласие, на слухове, клюки и заплахи в социалните мрежи, крадене на самоличност и др.

II. Задължение на всеки учител:

Всеки учител или възпитател е длъжен ДА се намеси за да прекрати ситуация на тормоз, на която е станал свидетел.

III. Мерки за намаляване на риска от училищния тормоз между учениците в ОУ "Васил Левски" с. Тихомир:

1. На всички нива защита и отстояване на човешките права и проява на междуетническа толерантност.

2. Запознаване на учители, родители и ученици със Заповед №РД 09-611/18. 05.2012г. и с настоящия „Механизъм за противодействие на училищния тормоз между учениците в училище“, чрез сайта на училището и родителски срещи;

3. Провеждане на колективни и индивидуални срещи с цел информиране от класните ръководители „Какво е насилие и тормоз? Как да го разпознаваме?“ :

4. Сред родители на родителски срещи и в приемното време на класния ръководител;

6. Сред ученици в часа на класа и в приемното време на класния ръководител.

7. Извършване оценка на тормоза в началото и в края на учебната година. Анкетата се провежда от класните ръководители до края на 31 октомври и до 15 юни. Обработка се от Координационен съвет, съответно до 10 ноември и 25 юни.

8. Включване в обучения за повишаване на квалификацията на педагогическите специалисти в областта на справяне с училищния тормоз.

IV. Начини за противодействие на училищния тормоз между учениците в ОУ „Васил Левски“, с. Тихомир:

1. Създаване на Координационен съвет, който да отговаря за планиране, проследяване и координиране на усилията за справяне с тормоза.

Председател: Хабиб М. Осман – учител по математика и физика;

Членове: 1. Здравка Коджаманова Станчева - старши учител в начален курс;

2. Камелия Коджаманова – старши възпитател;

3. Дарина Георгиева – председател на училищния ученически съвет.

2. Планиране на три нива: - класна стая/паралелка, училище, общност;

2.1. Дейности на ниво класна стая/паралелка:

Целта е да се създаде пространство, в което се говори открито за тормоза и се работи за формирането у децата на нагласи и социални умения, недопускащи насилие, като например емпатия, толерантност и уважение към различията, решаване на конфликти и др.

-Провеждане на теми, съгласно годишния календарен план в часа на класа.

Срок:Постоянен; Отг. Кл. Ръководители

-Провеждане на групова работа, дискусии, решаване на казуси, споделяне на опит в тематичен час на класа „Училищният тормоз”.

Срок: Месец март 2018 г.; Отг. Кл р-тели

2.2 Дейности на ниво училище:

-Подобряване на системата от дежурства с оглед обхващане на местата, в които на етапа на оценка е установено, че се извършва тормоз;

-Осигуряване на реални партньорства с външни на училището служби, организации и специалисти;

-Провеждане на училищни изяви, съобразени с възрастовите особености на учениците.

2.3 Дейности с родителско участие

-Провеждане на училищни мероприятия и изяви, съвместно с институции, родителска общност, съобразени с възрастовите особености на учениците.

Срок:Постоянен

-Общоучилищна инициатива „Да запазим децата на пътя” – съвместна изява на ученици и родители със съдействието на КАТ „Пътна полиция”, Детска педагогическа стая и други.

Срок:Месец ноември

V. Процедури и алгоритъм при установен училищен тормоз между учениците

1.Инциденти свързани с физическо насилие

1.1.При настъпване на инцидент, който би могъл да застраши живота и/или здравето на учениците, всеки служител в училището е длъжен незабавно да уведоми ръководството на училището или дежурния учител за деня.

1.2.В случай, че инцидентът е свързан с физическа опасност за здравето/живота на ученик, свидетелят на инцидента веднага сигнализира медицинското лице /личния лекар или медицинската сестра/ за извършване на медицински преглед и оказване на компетентна помощ.

1.3.Ако медицинското лице прецени, че е необходимо уведомяване на спешен център, се повиква спешна медицинска помощ на телефон 112 или 150. Незабавно след това се уведомяват и родителите /настоиниците/ на пострадалото дете.

1.4.ако инцидентът е свързан с физическо насилие, което да е предизвикало физически травми, незабавно се уведомяват и органите на реда – РУ на МВР или инспектор ДПС, както и родителите/настоиниците/ на детето/децата/ упражнявали насилието.

1.5.След като са извършени първите необходими действия по опазване живота и здравето на пострадалото дете, Председателя на координационния съвет регистрира сигнала в специален дневник. Дневникът – регистър съдържа следните графи: № по ред; дата; час; име и фамилия на пострадалото дете; предприети първи незабавни действия; уведомени длъжностни лица/органи/; уведомени родители; име, фамилия на въвляя данните, подпис.

1.6.Класният ръководител извършва проверка на случая, като при необходимост ползва съдействието на ръководството на училището.

1.7.При инцидент, свързан с ПТП при който има пострадал ученик или завършил с фатален край, класният ръководител писмено уведомява директора, а той-РУО гр.Кърджали.

1.8.При необходимост за изясняване на случая ръководството на училището извършва писмено уведомяване на съответните институции.

1.9.След изясняване на случая класният ръководител прави предложение за предприемане на последващи действия – уведомяване на ДПС, Отдела за закрила на детето към „Дирекция социално подпомагане”, разговор с родители, стартиране на процедура по налагане на наказания съгласно ППЗНП и други подобни.

1.10.Извършване на последващи действия – налагане на наказания, тематични часове на класа, беседи, разговори с психолог, родители или други подходящи според случая възпитателни мерки.

1.11.След регистриране на инцидент класният ръководител на ученик(ученици), иницирали и/или извършили физическа саморазправа, подава информация на УКБГПМН.

1.12.Училищната комисия за превенция на противообществени прояви на ученици планира и осъществява дейности с възпитателна функция спрямо детето/децата иницирали или извършили физическа саморазправа.

2.Инциденти, свързани с психическо насилие

2.1.При постъпване на сигнал, свързан с данни за упражнено психическо насилие върху деца, всеки служител в училището е длъжен незабавно да уведоми ръководството на училището.

2.2.Председателя на координационния съвет регистрира инцидента в дневник-регистър.

2.3.Председателя на координационния съвет уведомява класния ръководител.

2.4.Класният ръководител извършва проверка по случая.

2.5.Класният ръководител уведомява родителите на пострадащото дете, изпраща уведомление в писмен вид на домашен адрес; регистрира в дневника-регистър дата, час и изходящ номер на уведомителното писмо.

2.6.След регистриране на инцидент, класният ръководител подава информация на УКБППМН.

2.7.УКБППМН прави предложение и осъществява дейности с възпитателна функция спрямо детето/децата иницирали и/или извършили психическо насилие.

2.8.След изясняване на случая класният ръководител прави предложение за предприемане на превантивни мерки и/или последващи действия – уведомяване на ДПС, Отдела за закрила на детето към „Дирекция социално подпомагане”, разговор с родители, стартиране на процедура по налагане на наказания съгласно ППЗНП и други подобни.

2.9.Ръководството на училището взема решение и извършва писмено уведомяване на съответните институции (при необходимост).

2.10.Извършване на последващи действия – налагане на наказания, тематични часове на класа, беседи, разговори с психолог, родители или други подходящи според случая възпитателни мерки.

Ниво на тормоз	Отговор на училището	Отговорни лица
Ниско нарушение на правилата	Прекратяване-изтъкване на нарушеното правило-налагане на съответната последица	Учител и класен ръководител
Повтаряне на едни и същи нарушения на правилата	Протокол за тормоз. Възстановяване на щетата, разговор с родителите.	Класен ръководител
Сериозно-злоупотреба със сила, както и при екстремни ситуации, в които съществува опасност за живота и здравето, телесния интегритет, както на детето – жертва, така и на детето извършител.	Насочване към МКБППМН, ИДПС, РУ на „Полиция”, ОЗД и община по силата на координационния механизъм. Протокол за тормоз-среща с родителите, възстановяване на щетата, включване на учениците в допълнителни програми.	Координационен съвет

VI. Действия при разрешаване на установен училищен тормоз между учениците в ОУ „Васил Левски”, с. Тихомир:

На първо място важно е да се разграничат случаите, когато не се касае за тормоз, а само за игра или приятелско премерване на силите между децата. За целта е необходимо да се наблюдава поведението на децата, включително и на тези, които само присъстват без активно да участват. По-голямата част от ситуацията на тормоз следва да бъдат овладени от учителите и възпитателите, а някои от самите деца. Всяка намеса изисква внимателна преценка на ситуацията и нейната тежест.

Първа стъпка: Прекратяване на ситуация на тормоз:

Задължение на всеки учител е да се намеси, за да прекрати ситуация на тормоз, на която е станал свидетел.

-В случай на физически тормоз учениците трябва да бъдат разделени, да се прекрати физическият контакт между тях незабавно и да се уведоми класния ръководител.

-Не трябва веднага да се разпитва за случилото се, да се обсъждат причините за насилието или да се изяснява ситуацията. Това следва да се случи на по-късен етап.

Важното е учителят ясно да обяви пред всички, че това е насилие и то е недопустимо поведение.

Втора стъпка: Реакции спрямо детето, което е упражнило тормоз:

Когато става въпрос за първа проява, която не е тежка по отношение на нанесената вреда, може да се приложи подходът за възстановяване на щетата. Той се прилага от класния ръководител. Подходът за възстановяване на щетите изисква време и по-задълбочен разговор с ученика. Важно е учителят със спокоен и умерен тон, както и с държанието си, да покаже ясно, че проблемът е в начина на поведение, а не в личността на самия ученик, и че се действа с оглед отново да се възстановят ценностите, към които цялото училище се придържа, а не за да бъде наказан. Ключов момент във възстановяването на щетата е, че класният ръководител разговаря с ученика, а ученикът сам избира и решава как ще поправи грешката си, с което отново ще се възстанови нарушената ценност. С това негово решение трябва да се съгласи и ученикът, който е бил потърпевш от тормоза.

Като първа стъпка класният ръководител изслушва детето. Не е желателно детето да се изслушва съвместно с потърпевшото дете. След изясняване на ситуацията и постигане на договорка, класният ръководител за определен период от време проследява поведението на децата и дава обратна връзка.

Трета стъпка: Реакции спрямо дете, което е обект на тормоз:

Работата с деца, които са обект на тормоз, е насочена към формиране у тях на умения за справяне с подобно поведение.

- Класният ръководител говори с детето, по възможност още същия ден, за да разбере какво точно се е случило;
- Подчертава се поверителността на разговора, като се спомене кои ще бъдат уведомени за случилото се;
- Класният ръководител наблюдава детето в следващите дни, за да се уверите как се чувства и при необходимост отново разговаря с него.

Четвърта стъпка: Реакции спрямо наблюдателите:

- Класният ръководител изтъква тези, които са се намесили в защита ценностите на училището. На останалите се споделя очакването да направят същото, ако се случи в бъдеще;
- Класният ръководител насърчава учениците за грижа спрямо тормозеното дете.

VI. Училищна система за насочване към други институции

1. Създава се регистър на училището за регистриране на случаи на тормоз между учениците.

2. Всяка ситуация на тормоз се регистрира и описва от учителя, който я е наблюдавал с цел да се проследи развитието на случая във времето и да се планира подходяща интервенция. Регистърът съдържа следните реквизити: „дата“, „кратко описание на всяка ситуация“, „участници“, „клас“, „предприети мерки“, „подпис“. Този регистър се съхранява на достъпно място при Координационния съвет .

3. Класните ръководители следят вписаните в регистъра случаи и предприемат съответни мерки като взаимодействат с родителя на ученика, с учители и с председателя на УКБПП.

4. В случаите, при които поведението на детето се отличава с изразени агресивни прояви, снижен контрол върху гнева, склонност да разрешава конфликтни ситуации с насилие Координационният екип предлага на директора да бъде потърсено съдействие от страна на отдел „Закрила на детето“ към Дирекция „Социално подпомагане“ Кирково, на чиято територия е училището, местните комисии за БППМН, полицията и всички останали участници в мултидисциплинарния екип по силата на координационния механизъм.

Изготвил: Координационен съвет